

ความรู้เรื่องสื่อ และสารสนเทศ

จากแนวคิดสู่แนวทางปฏิบัติ

อลงกรณ์ ปรวิฑูณพงศ์
คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

ส่วนที่ 1

แนวคิดและความสำคัญของความรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศ

(Media and Information Literacy: MIL)

บทที่ 1: นิยามความรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศ.....	3
พัฒนาการความรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศ.....	6
ความเหมือนในความต่าง.....	10
การรวบรวมของความรู้เท่าทันสื่อและความรู้เรื่องสารสนเทศ.....	18
ประเด็นถกเถียงเกี่ยวกับ MIL.....	19
บทที่ 2: กรอบคิดการเข้าถึงความรู้เรื่องสารสนเทศ.....	23
สังคมสารสนเทศ.....	24
ลำดับขั้นการรับรู้และสร้างข้อมูล.....	27
แบบจำลองเพื่อการแสวงหาและรู้จักสารสนเทศ.....	30
การประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องสารสนเทศ.....	39
บทที่ 3: ทักษะสำหรับความรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศ.....	43
ทักษะของความรู้เรื่องสื่อ.....	44
ทักษะความรู้เรื่องสารสนเทศ.....	46
คุณสมบัติในความรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศ.....	49

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติสำหรับความรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศ

ยึดคลองเบื้องต้นสำหรับแนวทางปฏิบัติ.....	55
บทที่ 4: ความรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศกับข่าวปลอม.....	59
ข่าวปลอม-ข่าวลวง-ข่าวก๊วป.....	61
ข่าวปลอมเกี่ยวกับฝุ่นละออง PM2.5.....	63
สารสนเทศจอมปลอมในวิกฤตโควิด-19.....	76
เติมพลังด้วยแนวคิดนิเทศศาสตร์และกิจกรรมเสริม.....	93

ส่วนที่ 2

แนวทางปฏิบัติสำหรับความรอบรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศ (ต่อ)

บทที่ 5: ความรอบรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศกับ การพัฒนาอย่างยั่งยืน	101
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	102
ทักษะ 3Es กับการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดชีวิต	105
แนวทางการพัฒนา MIL กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน.....	107
เติมพลังด้วยแนวคิดนิเทศศาสตร์และกิจกรรมเสริม.....	119
บทที่ 6: ความรอบรู้เรื่องสื่อและสารสนเทศกับ การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ	129
สื่อ สารสนเทศ และ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์.....	129
ต้นทุนวัฒนธรรมกับความรักใส่ใส.....	131
ฉีกกับการสร้างรายได้สำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล.....	139
เติมพลังด้วยแนวคิดนิเทศศาสตร์และกิจกรรมเสริม.....	148
บทที่ 7: แนวทางการประยุกต์ MIL เพื่อการเรียนการสอน	153
การผสมผสาน MIL เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับสื่อ	154
หลักสูตร MIL เพื่อการศึกษา	156
ตัวชี้วัด MIL	158
มืออะไรต่อจาก MIL	160
บรรณานุกรม.....	169
ประวัติผู้เขียน	181